

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a JUDr. Václava Štencla, MA, v právní věci

žalobkyně: **VYKRUT zahradní služby a.s.**
sídlem Pavlovova 3048/40, 700 30 Ostrava
zastoupena advokátem Mgr. Martinem Horákem
sídlem Jandova 8, 190 00 Praha

proti
žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**
sídlem tř. Kpt. Jaroše 7, 602 00 Brno

za účasti: **město Mnichovo Hradiště**
sídlem Masarykovo náměstí 1, 295 01 Mnichovo Hradiště
zastoupeno advokátem Mgr. Jakubem Pártlem, LL.M.
sídlem Boudníkova 2538/13, 180 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 24. 10. 2023, č. j. ÚOHS-41091/2023/161,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V této věci soud posuzoval otázku, zda mohla osoba zúčastněná na řízení v pozici zadavatele veřejné zakázky stanovit jako jedno z kritérií technické kvalifikace pro pozici „kvalifikovaný arborista“ požadavek na předložení soukromoprávního arboristického certifikátu. Dále se soud zabýval otázkou, zda byla osoba zúčastněná na řízení jakožto zadavatel oprávněna v závazném návrhu smlouvy o dílo stanovit povinnost dodavatele, aby zajistil dostupnost sociálního zařízení a šaten ve vzdálenosti do 10 minut od místa plnění.
2. Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže („předseda“) rozhodnutím ze dne 24. 10. 2023, č. j. ÚOHS-41091/2023/161 („rozhodnutí předsedy“ nebo „napadené rozhodnutí“), zamítl rozklad žalobkyně a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 8. 2023, č. j. ÚOHS-29590/2023/500. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl návrh žalobkyně na přezkoumání úkonů zadavatele, neboť nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření podle § 265 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“).
3. Návrh se týkal veřejné zakázky „Poskytování služeb údržby zeleně pro město Mnichovo Hradiště II“, zadávané osobou zúčastněnou na řízení formou otevřeného řízení, jejíž zadání bylo následně uveřejněno ve Věstníku veřejných zakázek dne 13. 3. 2023 pod ev. č. Z2023-010046 (dále jen „veřejná zakázka“). Předmětem plnění veřejné zakázky o předpokládané hodnotě 29 535 232 Kč bez DPH bylo zajištění kontinuální průběžné péče o veřejnou zelen v městě Mnichovo Hradiště a v místních částech na dobu neurčitou.

II. Obsah žaloby

4. Žalobkyně namítala, že jsou rozhodnutí předsedy i rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelná a nezákonná z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu.
5. Žalobkyně brojila proti požadavku na technickou kvalifikaci, konkrétně proti povinnosti předložit pro pozici kvalifikovaného arboristy komerční certifikáty, které nespádají do českého vzdělávacího systému, a proti nemožnosti alternativně splnit tuto technickou kvalifikaci prostřednictvím státem uznané profesní kvalifikace. Národní soustava k výkonu povolání přitom školní vzdělání považuje za dostatečnou kvalifikaci k výkonu pozice „technik arborista“. Jakékoliv bezdůvodné omezení či stanovení požadavků na výkon povolání je podle žalobkyně třeba vykládat jako porušení čl. 15 Listiny základních práv EU garantujícího právo na svobodnou volbu podnikání.
6. Žalobkyně namítala, že je jedním z nejvýznamnějších dodavatelů na trhu, přičemž odkázala na tři zadávací řízení, ve kterých podala nejvýhodnější nabídku, a která podle ní rozsahem pokrývala totožná plnění i bez nutnosti předložení komerčních certifikátů. Žalovaný ale tyto důkazy hodnotil zcela nelogicky jako důkaz o široké škále možností, kterými lze vymezit požadované podmínky technické kvalifikace. Uvedené důkazy přitom mají prokazovat, že obdobná plnění se běžně realizují bez požadavku na naprosto zbytečné certifikáty, což žalovaný ignoroval a odmítl tuto zjevnou skutečnost akceptovat. Napadené rozhodnutí je proto zcela nepřezkoumatelné. O zjevné nadbytečnosti a nepřiměřenosti požadovaného certifikátu svědčí také skutečnost, že město Mnichovo Hradiště jakožto zadavatel aktuálně realizuje zakázku s totožným předmětem plnění, kvůli kterému žádný certifikát nepožaduje.

7. Žalovaný zcela přehlédł a nevypořádal argumentaci, že proškolení pro práci ve výškách, s motorovou pilou či záchrana raněného je součástí zákonného školení BOZP. Není zajišťováno v rámci požadovaného certifikátu, který školení BOZP nenahrazuje. Stanovisko Mendelovy univerzity v Brně odkazuje na existenci standardů Agentury ochrany přírody a krajiny, které kvalifikaci školského a univerzitního vzdělávání akceptují. Zadavatelem zvolený postup považuje Mendelova univerzita za nepřiměřený a diskriminační.
8. Stanovená zadávací podmínka je nepřiměřená též proto, že využití „kvalifikovaného arboristy“ se pohybuje v rozsahu 0–5 % celkového objemu prací. Ani tuto námitku žalovaný nevypořádal. Zadavatel navíc akceptuje jakýkoliv certifikát, tedy i certifikát bez věcné souvislosti s předmětem plnění, či nenaplnňující úroveň odbornosti středoškolského nebo vysokoškolského vzdělání, či vydaný neakreditovanou osobou. Požadavek zadavatele se tak fakticky omezil na předložení listiny s nápisem „arborista“ a razítkem. V programu Českého svazu ochránců přírody existují celkem čtyři certifikáty, přičemž žádný z nich nemá nic společného s prací ve výškách a stromolezeckou technikou. Zcela zjevně se tak jedná o zbytečné certifikáty typu „vyhrnovač sněhu na chodníku“. Žalovaný tak k otázce rozsahu a obsahu certifikátů nezjistil dostatečně skutkový stav a rezignoval na konkrétní věcné odůvodnění přínosu daného certifikátu pro předmětné plnění.
9. Dále žalobkyně brojila proti požadavku zajistit v dojezdové vzdálenosti max do 10 minut od místa plnění sociální zařízení a šatny, který byl stanoven ve smlouvě o dílo. Žalobkyně nesouhlasila s tím, že by smluvní podmínky měl žalovaný přezkoumávat jen omezeně. Jedná se totiž o formulářovou smlouvu a fakticky tak mají smluvní podmínky totožný smysl jako zadávací podmínky. Smluvní podmínka je pak excesivní, netransparentní a žalobkyně se s takovou nikdy nesetkala. Žalovaný se obvyklostí podmínky vůbec nezabýval, nepředložil jediný obdobný případ.
10. Podle žalobkyně je legitimní požadovat dodržování právních předpisů a dodržování důstojných pracovních podmínek. Ani předpisy pro uzavřená pracoviště ale nepracují s časovou lhůtou dostupnosti. I v těch mají navíc zahradnické a lesnické práce výjimku. Naplňování důstojných podmínek nad rámec právních předpisů musí být stanoveno na základě rozmyslu a možností dodavatele. Žalobkyně v tomto ohledu deklaruje dojezdovou dostupnost sociálního zařízení a šaten v rozmezí 15-20 min. Požadovat dostupnost v rozsahu 10 minut je navíc vzhledem k rozmístění a vzájemné vzdálenosti jednotlivých udržovaných ploch nedostatečné. Stanovená doba jde proti smyslu a účelu norem upravujících podmínky na pracovišti a nemá žádný logický podklad. Zadavatel navíc tuto podmínku neodůvodnil přímo v zadávacích podmínkách; podřazení této podmínky pod § 6 odst. 4 ZZVZ je tak pouze libovůlí zadavatele.

III. Vyjádření žalovaného, vyjádření osoby zúčastněné na řízení

11. Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na prvostupňové i napadené rozhodnutí, jelikož žalobkyně v žalobě nepřednesla žádnou novou argumentaci. Zadavatel alespoň u jedné osoby na pozici „kvalifikovaný arborista“ požadoval, aby měla alespoň středoškolské vzdělání zahradnického nebo lesnického směru, 5 let praxe a disponovala alespoň jedním (vyjmenovaným či obdobným) arboristickým certifikátem či osvědčením. Tento požadavek žalovaný považoval vzhledem k předmětu zakázky, kterým je mj. ošetření stromů, za důvodný. Zadavatel pak nevyloučil státem uznanou kvalifikaci; příslušné středoškolské vzdělání bylo jedním z požadavků na „kvalifikovaného arboristu“. Dále žalovaný poukazoval na rozsah trhu, vůči kterému je výpovědní hodnota pár žalobkyní předložených

veřejných zakázek minimální. Předmětem žalobkyní zmíněných zakázek navíc nebylo, na rozdíl od sporné zakázky, ošetření stromů. Požadavek na technickou kvalifikaci pak podle žalovaného nelze zaměňovat s proškolením BOZP. Konečné závěry žalovaného vycházejí z provedeného šetření a získaných vyjádření hodnocených ve vzájemném kontextu, žalobkyně odkazuje pouze na závěry Mendelovy univerzity. Argumentace žalobkyně pak absurdně zobecňuje závěry žalovaného. Podmínku dostupnosti sociálního zařízení a šaten v dojezdové vzdálenosti 10 minut žalobkyně evidentně považuje za excesivní pouze proto, že neodpovídá jejím možnostem. Stanovenou vzdálenost pak žalovaný nepovažuje za zjevně nepřiměřenou. Podmínka je podle něj jednoduchá a snadno splnitelná, stačilo tedy poskytnout obecnější racionální zdůvodnění. Toto odůvodnění pak nemusí být uvedeno přímo v zadávacích podmínkách. Postačí, že jej zadavatel uvedl v rozhodnutí o námitkách.

12. Zadavatel jakožto osoba zúčastněná na řízení podal k žalobě vyjádření, v němž odkázal na svá podání ve správním řízení. Žalobkyně podle něj fakticky říká, že zadavatel certifikáty vůbec nemůže požadovat. Požadavek na předložení certifikátu byl však stanoven právě proto, že samotné doložení vzdělání a praxe neprokazuje dostatečnou kvalifikaci. Je tak poměrně absurdní, aby se požadavek na předložení certifikátů dal nahradit vzděláním na základě té samé vzdělávací soustavy, jejíž nedostatečné pokrytí konkrétního oboru bylo důvodem pro vznesení požadavku na certifikáty. Žalobkyně tedy fakticky namítá, že požadavek na certifikáty zadavatel nemůže vznést sám o sobě, což ale není pravda. ZZVZ na žádném místě nestanoví povinnost řídit se při stanovení kvalifikačních požadavků národní vzdělávací soustavou. Žalobkyní odkazovaná zadávací řízení také nejsou relevantní, jelikož jejich předmětem nebyly předmětné arboristické činnosti. Péče o stromy je v této věci jedním z klíčových úkolů a důležitou částí plnění, byť celkově nepředstavuje vysoké procento celkového objemu řešené zakázky. Neodborným zacházením by zadavateli mohla vzniknout velká škoda, jelikož jsou stromy jeho majetkem. Tvrzení žalobkyně, že v řízení nikdo nebyl schopen identifikovat obsah pozice arborista, pak zadavatel považoval nejen za opožděné, ale také nepravdivé. Je to právě žalobkyně, která aplikuje přepjatě formalistický přístup, pokud požaduje, aby veškeré požadavky stanovené zadávacími podmínkami odpovídaly rozsahu školní kvalifikace bez ohledu na věcný obsah a podstatu. Požadavky na kvalifikaci nejsou svázány jinými veřejnoprávními předpisy, ale pouze zásadami zadávání veřejných zakázek a podmínek stanovených ZZVZ. Požadavek na sociální zařízení a šatny ve vzdálenosti do 10 minut byl pak stanoven ve vztahu k § 6 odst. 4 ZZVZ. Jeho naplnění bude mít významný pozitivní dopad na obyvatele města i pracovníky vybraného dodavatele a všichni dodavatelé jsou jej bezesporu schopni zajistit bez výrazného zvýšení nákladů. Skutečnost, že žalobkyni požadavek nevyhovuje, pak neznamena, že je diskriminační. Náklady na tento požadavek navíc v důsledku stejně ponese zadavatel, podle kterého pozitivní dopad požadavku tyto náklady dalece překonává.

IV. Posouzení věci

13. Soud ve věci nařídil jednání, při němž účastníci setrvali na svých stanoviscích.
14. Žaloba **není** důvodná.
15. Soud považuje za podstatné zdůraznit, že se žalobní námitky obsahově překrývají s námitkami uplatněnými žalobkyní jak v průběhu řízení o rozkladu, tak v průběhu řízení o návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele. Podle soudu se pak žalovaný i jeho předseda námitkami žalobkyně zabývali dostatečně; žalobkyní namítanou nepřezkoumatelnost jejich rozhodnutí proto neshledal. Nepřezkoumatelnost je jednou z nejzávažnějších vad, kterou

může být rozhodnutí zatíženo. Je to vada, která brání „přezkoumat“ závěry, k nimž správní orgán v rozhodnutí dospěl. Nepřezkoumatelnost je tedy objektivní překážkou, která znemožňuje věcný přezkum napadeného rozhodnutí, tj. zjistit jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Žalobkyně však s nosnou argumentační linií obou rozhodnutí podrobně a věcně polemizuje a nesouhlasí. Je tedy zřejmé, jak žalovaný posoudil skutkový stav, jakými důkazy podložil své úvahy i k jakým závěrům dospěl. Je třeba si uvědomit, že povinnost řádně odůvodnit rozhodnutí neznámá, že by bylo třeba vždy vyslovit podrobnou odpověď na každý dílčí argument účastníka řízení. Nenaplněné subjektivní představy žalobkyně o tom, jak by mělo být rozhodnuto, jak mělo být toto rozhodnutí odůvodněno, nebo jakým způsobem měl žalovaný vyhodnotit provedené důkazy, nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí nezpůsobují (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, nebo rozsudky ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45, nebo ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35).

16. V nyní souzené věci se žalobkyně domáhala přezkoumání úkonů zadavatele učiněných při zadávání veřejné zakázky. V podaném návrhu se vymezovala proti zadavatelem stanoveným zadávacím podmínkám, které považovala za netransparentní, nepřiměřené a diskriminační. V první řadě rozporovala požadavek technické kvalifikace. Předmět veřejné zakázky totiž v části 2., bodu 5 zadávací dokumentace obsahoval také péči o dřeviny (výsadba keřů a stromů, řezy keřů a stromů, průklest keřů, tvarování keřů, kácení stromů, mulčování, vazby, úvazky, zálivka, likvidace dřevní hmoty štěpkovačem atd.). Zadavatel ve vztahu k těmto činnostem požadoval, aby ošetření stromů (např. řezy, vazby) bylo prováděno k této činnosti odborně způsobilou osobou – arboristou. Tento požadavek specifikoval v čl. 5 odst. 5.3 bodu b) zadávací dokumentace kterým stanovil požadavek na předložení „osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci, a to alespoň jedné osoby na pozici kvalifikovaný arborista, který má alespoň 5 let praxe v oboru arboristika, minimálně středoškolské vzdělání zahradnického nebo lesnického směru, a který disponuje alespoň jedním z následujících certifikátů: ETW (European Tree Worker), ČCA (Český certifikovaný arborista), ISA Certified arborist, nebo jiným obdobným arboristickým certifikátem či osvědčením (tyto společně dále jako „arboristický certifikát“).“ Dále se žalobkyně vymezovala proti požadavku uvedenému v čl. 6 odst. 6.14 smlouvy o dílo, podle kterého „[...] je zhotovitel povinen svým zaměstnancům v dojezdové vzdálenosti max 10 minut od místa plnění služeb zajistit minimálně sociální zařízení a šatny [...]“.

IV./A) Kritéria technické kvalifikace

17. Soud na úvod poznamenává, že zadavatelem vyslovený požadavek, aby ošetření stromů bylo prováděno odborně způsobilou osobou – arboristou, v tomto případě rozporován není. Z dokumentace o veřejné zakázce vyplývá, že předmětem veřejné zakázky je péče o veřejnou zeleň, mimo jiné péče o dřeviny, kam spadá zejména kácení a ošetřování stromů, tj. např. jejich prořezávání, lokální redukce, instalace či revize vazby. Jedná se tedy o značně specifické činnosti, vyžadující řadu odborných a náročných postupů, znalostí a dovedností. Je proto legitimní požadovat, aby jeden z členů realizačního týmu byl osobou specializovanou pro tuto činnost a byl schopen zajistit její dostatečně odborné provedení. Podle soudu se navíc jednalo také o požadavek přiměřený. Přiměřenost totiž nelze posuzovat pouze matematicky podle celkového rozsahu prací, které bude provádět kvalifikovaný arborista, jak to činí žalobkyně. V této souvislosti nelze vycházet jen z technologického popisu prací v příloze č. 7 zadávací dokumentace, ale především ze samotného předmětu veřejné zakázky a též z položkového rozpočtu obsahujícího předpokládané výkony a jejich

množství. (Zadavatel navíc skutečnost, že se jedná o malé procento celkového objemu prováděných činností, reflektoval tím, že požadoval slovy pouze jednu osobu této specializace). Je však třeba zohlednit také další faktory, jako je již zmíněná specifická péče o dřeviny, nebo také majetková hodnota ošetřovaných dřevin. Ta je totiž v porovnání s majetkovou hodnotou ostatní veřejné zeleně nepoměrně vyšší, zejména s ohledem na stáří a velikost vzrostlých stromů i jejich společenský význam. Případné poškození neodbornou manipulací by tak zadavateli způsobilo významnou škodu, kterou by navíc vzhledem ke stáří stromů bylo jen velmi obtížně navrátit do zadavatelem požadovaného stavu.

18. Žalobkyně za problematické považovala konkrétní vymezení kvalifikačních požadavků pro pozici „kvalifikovaný arborista“. Jednalo se o celkem tři požadavky, které měly být splněny kumulativně, a to dosažení stanovené úrovně vzdělání (středoškolské v zahradnickém nebo lesnickém oboru), 5letá praxe v oboru arboristika, a předložení arboristického certifikátu. Právě poslední zmíněnou povinnost žalobkyně považovala za nadbytečnou a nepřiměřenou.
19. Podle § 6 ZZVZ musí zadavatel při postupu podle tohoto zákona dodržovat zásady transparentnosti a přiměřenosti. Podle druhého odstavce téhož ustanovení má zadavatel vůči dodavatelům dodržovat zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace.
20. Podle § 37 odst. 1 ZZVZ může zadavatel podmínky účasti v zadávacím řízení stanovit jako
 - a) podmínky kvalifikace,
 - b) technické podmínky vymezující předmět veřejné zakázky včetně podmínek nakládání s právy k průmyslovému nebo duševnímu vlastnictví vzniklými v souvislosti s plněním smlouvy na veřejnou zakázku,
 - c) obchodní nebo jiné smluvní podmínky vztahující se k předmětu veřejné zakázky, nebo
 - d) zvláštní podmínky plnění veřejné zakázky, a to zejména v oblasti vlivu předmětu veřejné zakázky na životní prostředí, sociálních důsledků vyplývajících z předmětu veřejné zakázky, hospodářské oblasti nebo inovací.
21. Podle § 79 odst. 1 ZZVZ zadavatel stanoví kritéria technické kvalifikace za účelem prokázání lidských zdrojů, technických zdrojů nebo odborných schopností a zkušeností nezbytných pro plnění veřejné zakázky v odpovídající kvalitě. Podle odst. 2 písm. d) může zadavatel k prokázání kritérií technické kvalifikace požadovat osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci vztahující se k požadovaným službám, a to jak ve vztahu k fyzickým osobám, které mohou služby poskytovat, tak ve vztahu k jejich vedoucím pracovníkům.
22. Nastavení zadávacích podmínek slouží k minimalizaci rizika zadavatele, že dojde ke zmaření primárního účelu zadávacího řízení, kterým je řádná a efektivní realizace veřejné zakázky toliko takovými dodavateli, kteří jsou schopni veřejnou zakázku splnit. Zadavatel proto v zadávacích podmínkách (ve smyslu § 73 ZZVZ) vymezuje požadovanou základní způsobilost a profesní způsobilost dodavatele, a volitelně také jeho ekonomickou způsobilost a technickou kvalifikaci. Je zcela na zadavateli, zda prokázání splnění kritérií technické kvalifikace (všech či jen některých kritérií taxativně vymezených v § 79 odst. 2 ZZVZ) bude požadovat či nikoliv. Při stanovení požadavků však musí respektovat, aby byly vymezeny přiměřeně ke složitosti a rozsahu předmětu veřejné zakázky (§ 73 odst. 6 ZZVZ), odpovídaly zákazu bezdůvodného zvýhodňování určitých dodavatelů a vytváření bezdůvodných překážek hospodářské soutěže (§ 36 odst. 1 ZZVZ), a byly v souladu se zásadami zadávání veřejných zakázek (§ 6 ZZVZ).

23. Kritéria technické kvalifikace zahrnují nejširší okruh možných informací a dokladů, které je zadavatel oprávněn po dodavatelích požadovat. Jedná se ostatně o požadavky, které jsou nejvíce spojeny se schopností dodavatele plnit veřejnou zakázku, s vlastním předmětem plnění a konkrétním způsobem jeho provádění. Jejich uplatnění v zadávacích podmínkách by tedy mělo zajistit, aby se o přidělení veřejné zakázky účinně ucházeli pouze ti dodavatelé, kteří jsou ve skutečnosti schopni po stránce technické a materiální tuto zakázku také případně řádně splnit. Diskrece zadavatele při stanovování konkrétních požadavků, které považuje coby technické kvalifikační předpoklady za nezbytné, je tak poměrně široká (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2018, č. j. 9 As 195/2017-47). Platí však, že čím podrobnější a přísnější požadavky zadavatel zvolí, tím vyšší nároky budou kladeny na jejich odůvodnění (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2013, č. j. 1 Afs 69/2012-55). Zadavatel tak sice může omezit hospodářskou soutěž o veřejnou zakázku prostřednictvím zadávacích podmínek, ale musí zároveň unést důkazní břemeno, že se nejedná o bezdůvodnou překážku v hospodářské soutěži dodavatelů o veřejnou zakázku, resp. že se nejedná o bezdůvodné přímé či nepřímé konkurenční zvýhodnění (protežování) určitého dodavatele či skupiny dodavatelů stanovenými zadávacími podmínkami (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2021, č. j. 29 Af 53/2019-70). Pro posouzení zadávacích podmínek předmětné veřejné zakázky je tedy podstatné, zda je požadavek, který žalobce vnímá jako diskriminační a nepřiměřený, odůvodnitelný objektivními okolnostmi (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 10. 2022, č. j. 29 Af 43/2021-210).
24. Okruh požadavků, které může zadavatel podle § 79 odst. 2 písm. d) ZZVZ stanovit, je velmi široký. Zadavatel může stanovit zejména požadavky na dosažené vzdělání, dobu praxe či různé certifikáty a osvědčení. Podle soudu pak z ničeho neplyne, že by požadované certifikáty či osvědčení musely být součástí českého vzdělávacího systému, ani že by kvalifikace pro zadavatelem vymezenou a požadovanou pozici musela přesně odpovídat některé z profesních kvalifikací v národní soustavě povolání, nebo být jakýmkoliv způsobem navázána na veřejné právo či povolení k podnikání. Zadavatel tak může požadovat také certifikáty komerční, a i arboristický certifikát proto může být přípustným osvědčením o odborné kvalifikaci.
25. Soud na návrh žalobce provedl důkaz výpisy z národní soustavy povolání, která obsahuje povolání „technik arborista“, „samostatný technik arborista“ či „technik realizace a údržby zeleně“ a definuje nejvhodnější či vhodný typ vzdělání pro tato povolání. Tato soudem zjištěná skutečnost však nijak neprokazuje, že uvedené vhodné či nejvhodnější vzdělání je dostatečné pro provádění prací požadovaných ve veřejné zakázce. Sama existence uvedených povolání a doporučeného vzdělání pro zpochybnění zákonnosti postupu zadavatele nepostačuje – je totiž třeba zabývat se tím, zda zadavatelem požadovaný arboristický certifikát je z hlediska předmětu veřejné zakázky rozumný. Jinými slovy podmínkou přípustnosti takto vymezených zadávacích podmínek je právě odůvodněnost stanoveného požadavku a jeho přiměřenost rozsahu a složitosti předmětu veřejné zakázky.
26. Žalovaný se proto v rámci správního řízení zabýval otázkou, zda situace v předmětném oboru skutečně odůvodňuje, aby zadavatel nad rámec středoškolského vzdělání z důvodu zajištění dostatečné odbornosti požadoval ještě předložení uvedených arboristických certifikátů, tedy zda se jedná o požadavek odůvodněný a přiměřený. Za tímto účelem provedl poměrně obsáhlé dokazování. Oslovil celkem 16 dodavatelů zajišťujících obdobné služby, a celkem 11 středních a vysokých škol se zaměřením zahradnického či lesnického směru. Dotazoval se jich na přínos požadovaných arboristických certifikátů ve vztahu ke kvalifikaci a odbornosti jejich držitele, zjišťoval dostupnost certifikátů na relevantním trhu,

ptal se také, zda je pro „kvalifikovaného arboristu“ podle jejich názoru pouze středoškolské vzdělání dostatečné. V případě škol se dotazoval také na rozsah a koncepci výuky arboristiky v rámci předmětných vzdělávacích programů. Soud přitom nepovažuje žalovaným koncipované dotazy za jakkoliv zavádějící, jak tvrdí žalobkyně, naopak jsou směřovány ke skutkovým zjištěním významným pro rozhodnutí věci.

27. Z žalovaným provedeného dokazování podle soudu vyplynulo, že požadavek na předložení certifikátů odůvodněný a přiměřený je. Naprostá většina oslovených dodavatelů i vzdělávacích institucí, včetně České zemědělské univerzity v Praze, totiž středoškolské vzdělání nepovažuje za dostatečnou kvalifikaci, jelikož je arboristika ve vzdělávání zahrnuta pouze okrajově. Studenti tak v oboru arboristiky získávají pouze teoretické znalosti, navíc jen v omezené míře a zcela jim chybí praktické dovednosti. Pro práci v korunách stromů je proto žádoucí požadovat doklad, který potvrdí dostatečnou specializaci takto kvalifikované osoby. V rámci vysokoškolského vzdělávání studenti získají teoretické znalosti ve větším rozsahu, ten se ale výrazně liší v rámci jednotlivých oborů, tudíž jej nelze generalizovat. Předpokládá se, že si zájemce o arboristiku bude muset teoretické základy doplňovat v rámci celoživotního vzdělávání, a že bude muset získat také praktické dovednosti potřebné pro tento obor. Arborista, který se prokáže některým z uvedených certifikátů, je tudíž osobou vysoce kvalifikovanou pro provádění prací při ošetřování dřevin a jeho znalosti a dovednosti byly nezávisle prověřeny. Osoba disponující některým z požadovaných certifikátů ovládá bezpečnost práce ve výškových úrovních, byla dostatečně kvalifikovaně proškolená a prakticky přezkoušena z úvazků zajišťujících bezpečnost koruny stromu s ohledem na jeho stabilitu a přirozený habitus stromů a statiku daného místa. Měla by znát hloubku možného zásahu tak, aby neohrozila životaschopnost stromu. Zároveň je schopna provádět kácení tak, aby nezpůsobila škodu na veřejném majetku, ani třetím osobám. Soud tak dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný, který jednotlivá vyjádření dotázaných subjektů shrnul na str. 9 až 19 prvostupňového rozhodnutí a obsáhle se jimi zabýval na str. 32 až 36 prvostupňového rozhodnutí. Předseda žalovaného pak s přednesenými závěry souhlasil na str. 8 napadeného rozhodnutí. Jednotlivé části vyjádření přitom není možné vytrhávat z celkového kontextu, jak to činí žalobkyně např. poukazem na body 70 a 73 rozhodnutí žalovaného. I z vyjádření SŠ Ostrava a VOŠ a SŠ Benešov totiž ve výsledku vyplývá, že jimi poskytované vzdělání není pro zadavatelem požadované zásahy dostatečné.
28. Žalobkyně dále v žalobě odkazuje na ojedinělé stanovisko Mendelovy univerzity v Brně. Ta uvedla, že absolvent Mendelovy univerzity, ale také dalších studijních programů v rámci národního vzdělávacího systému, je podle ní plně akreditovaný v oboru arboristiky. Nejvhodnějším vzdělanostním základem pro naprostou většinu požadovaných činností je podle ní střední vzdělání v oboru zahradnictví a lesnictví, které pokrývá rovněž potřebné praktické aspekty. V rámci univerzitního vzdělávání pak zmínila, že teoretické znalosti lze v bakalářském oboru získat na Mendelově univerzitě či České zemědělské univerzitě v Praze. V magisterském studiu arboristika přímo vyučována není. Za nejvhodnější obor však považuje technickou biologii dřevin či realizaci a správu zeleně vyučované na Mendelově univerzitě, či obdobné obory na jiných fakultách. Poukázala na standardy Agentury ochrany přírody a krajiny, které jsou podle ní jedinými možnými legálními požadavky na kvalifikaci pro péči o dřeviny. Arboristické certifikáty by se podle ní neměly upřednostňovat před národní vzdělávací soustavou, jelikož nejsou dostatečně legislativně ukotveny ani garantovány státní autoritou.
29. Podle názoru soudu není citované stanovisko způsobilé vyvrátit závěry žalovaného. Jak soud uvedl výše, požadovaná kvalifikace nemusí být navázána pouze na národní soustavu

kvalifikací či jiné zákonem ukotvené standardy. Zvláště pokud zadavatel dostatečně odůvodní, proč tyto zákonem nastavené standardy považuje v dané věci za nedostatečné. Vzdělávací systém zjevně není jednotný. Mendelova univerzita odkazovala na dostatečnost vzdělání poskytovaného např. Českou zahradnickou akademií Mělník nebo Českou zemědělskou univerzitou v Praze, které však ve svém vyjádření uvedly, že vzdělání za dostatečný průkaz o kvalifikaci arboristy nepovažují. Požadavek na předložení certifikátu proto měly za adekvátní právě s ohledem na nedostatek praktických zkušeností i neexistenci studijních oborů zaměřených výhradně na arboristiku. I Mendelova univerzita navíc uvedla, že arboristické certifikáty prokazují, že se jejich držitel v oboru dále vzdělává. Jejich význam podle ní sice klesá s dostupností vysokoškolského vzdělání, ovšem sama potvrdila, že ani na vysoké škole neexistuje komplexně uchopený obor arboristika. Lze tak uzavřít, že střední vzdělání skutečně v současné době neposkytuje dostatečné vědomosti, dovednosti a zkušenosti v oboru arboristika. Ani z obecného tvrzení žalobkyně, že potřebné zkušenosti se získávají praxí, nelze nadbytečnost arboristického certifikátu dovozovat – ani dlouholetá praxe v oboru automaticky neznamená, že určitá osoba má potřebný um a schopnosti vykonávat zadavatelem požadované práce. Požadavek na předložení arboristického certifikátu, který je na trhu běžně dostupným průkazem o kvalifikovanosti a odbornosti specializovaného pracovníka v oboru arboristika, byl tak oprávněný.

30. Důvodné pak nebyly ani další námitky žalobkyně. Zadavatelem požadovaná odbornost kvalifikovaného arboristy zahrnuje daleko komplexnější souhrn činností a dovedností než jen otázky spadající pod žalobkyní namítanou bezpečnost práce. Nejedná se čistě o práci ve výškách či otázky záchrany, ale také o znalosti péče o stromy, příslušných řezů a vazeb i o schopnost jejich provedení tak, aby nedošlo ke škodám na ošetřovaném stromě, zdraví či majetku. Požadavek na předložení certifikátu pak nijak nezasahuje do povinností dodavatele vyplývajících z pracovněprávních předpisů, a tedy ani do povinnosti zajistit bezpečnost zdraví a ochranu při práci. Požadovaný certifikát tedy není určen pouze k prokázání toho, že je „kvalifikovaný arborista“ také stromolezcem.
31. Žalobkyně též tvrdí, že zadavateli postačuje předložení jakéhokoliv certifikátu, který ani nemusí věcně souviset s předmětem plnění. Poukazuje též na program Českého svazu ochránců přírody Český certifikovaný arborista (ČCA), který vydává celou řadu certifikátů, jejichž podmínky ale zadavatel ani žalovaný nijak nezkontrolovali. Předložit je tak možné kterýkoliv z nich. Tuto argumentaci považuje soud za kompletně mylnou. Uvedl-li zadavatel v zadávací dokumentaci příkladmo několik typů certifikátů, které hodlá akceptovat, nelze z toho dovozovat, že zadávacím podmínkám vyhoví jakýkoliv certifikát. Neznamená to dokonce ani to, že lze předložit jakýkoliv certifikát vydávaný ČCA. Soud k důkazu provedl vytištěné webové stránky ČCA z nichž plyne, že pod touto hlavičkou je skutečně vydáváno větší množství certifikátů, jejichž obsah a podmínky zkoušky se liší. Použitelnost toho kterého certifikátu pro prokázání technické kvalifikace pro nyní posuzovanou veřejnou zakázku je však vždy třeba poměřovat předmětem zakázky a tím, jakou podmínku má prokazovat. Jak bylo uvedeno výše, zadavatel v nyní projednávané věci požadoval mimo jiné zajištění péče o dřeviny (výsadba keřů a stromů, řezy keřů a stromů, průklest keřů, tvarování keřů, kácení stromů, mulčování, vazby, úvazky, zálivka, likvidace dřevní hmoty štěpkovačem atd.). Ve vztahu k těmto činnostem požadoval, aby ošetření stromů (např. řezy, vazby) bylo prováděno k této činnosti odborně způsobilou osobou – arboristou. Toto vymezení pak jednoznačně určuje, co musí arboristický certifikát prokazovat. Je jistě možné, že certifikát ČCA silničník – provozní technik, by k prokázání požadované kvalifikace nepostačoval. To ale neznamená, že je zadávací dokumentace

nedostatečná nebo nezákonná. Ostatně není úkolem soudu řešit hypotetické otázky (jichž žalobkyně při ústním jednání nadnesla celou řadu), a proto ani není na místě zabývat se tím, co by se stalo, kdyby byl citovaný certifikát zadavateli předložen.

32. Z dokazování provedeného žalovaným je navíc zřejmé, že požadované arboristické certifikáty nejsou jen nějakým pro tuto věc smyšleným a zbytečným „papírem s razítkem“ potvrzujícím kvalifikaci typu „vyhrnovač sněhu na chodníku“. Jak potvrdily dotázané subjekty, jedná se o běžně dostupný i standardně vyžadovaný průkaz, který je v oboru arboristiky využíván k prokázání kvalifikace daného specialisty, jelikož středoškolské, ani vysokoškolské vzdělání, alespoň prozatím dostatečnou kvalifikaci nezajišťuje. Arboristický certifikát je v tomto případě dalším doplňujícím dokladem toho, že jeho držitel je skutečně odborníkem ve svém oboru. Že se dále vzdělává, rozumí své profesi a že by měl být schopen zajistit odborné ošetření stromů, a řádně tak splnit požadavky zadavatele. Tím, že zadavatel umožnil předložení širokého spektra dalších arboristických certifikátů, ponechal dodavatelům poměrně široké možnosti, aby prokázali naplnění daného požadavku. Postup zadavatele proto s ohledem na vše výše uvedené nelze označit ani za „bezlimitní“ ani za porušující právo žalobkyně dle čl. 15 Listiny základních práv a svobod Evropské unie.
33. Žalobkyní tvrzenou nadbytečnost arboristických certifikátů pak podle soudu neprokázala ani celkem čtyři žalobkyní vybraná zadávací řízení. Jednalo se o veřejné zakázky „Údržba vybrané veřejné zeleně ve městě Nový Bor 2023-2026“, „Údržba zeleně v Turnově“, „Poskytování služeb údržby zeleně pro Město Mnichovo Hradiště III“ a „Údržba dřevin na území městského obvodu Poruba 2023/2025“. K této námitce musí soud v první řadě vytknout žalovanému i předsedovi, že příslušné zadávací dokumentace nejsou součástí spisové dokumentace, byť tuto námitku žalobkyně vznesla již v rámci správního řízení. Žalovaný i předseda přitom se zadávací dokumentací v rámci vypořádání námítky prokazatelně pracovali. Soud podotýká, že podle § 17 odst. 1 věta druhá a třetí zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tvoří spis zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Přílohou, která je součástí spisu, jsou zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích. Podle názoru soudu, pokud je určitý dokument podkladem správního rozhodnutí, musí být obsažen ve správním spisu (ať už ve formě listinné nebo elektronické na příslušném nosiči). Není ale možné pracovat pouze s hypertextovým odkazem na webové stránky, kde lze ten který dokument najít. Už proto ne, že webové stránky i dokumenty na nich mohou být v čase měněny, avšak ve správním a soudním řízení musí být možno ověřit, s jakým konkrétním obsahem takového dokumentu správní orgán pracoval. V nyní projednávané věci soud nicméně tuto vadu nepovažoval za důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobkyně tuto vadu nenamítala, navíc vada neměla vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé, jelikož všichni účastníci byli s příslušnou dokumentací prokazatelně seznámeni.
34. Soud proto uvedenými listinami doplnil dokazování při jednání. Z oddílu B čl. B.1. zadávací dokumentace nadlimitní veřejné zakázky „Údržba vybrané veřejné zeleně ve městě Nový Bor 2023-2026“ (č. l. 127-133 soudního spisu) soud zjistil, že předmětem veřejné zakázky bylo především sekání trvalého travního porostu, hrabání listí, údržba a řezy keřů, jarní, letní a podzimní výsadby a jiné zahradnické práce. Z oddílu 2 odst. 2.1. zadávací dokumentace nadlimitní veřejné zakázky „Údržba zeleně v Turnově“ (č. l. 121-126 soudního spisu) soud zjistil, že předmětem zakázky byla údržba ploch městské zeleně, kam spadají travnaté plochy, záhony letniček, trvalkové záhony, volně rostoucí keře a živé ploty.

35. V rámci veřejných zakázek, jejichž předmětem je obecně údržba veřejné zeleně, může fakticky zadavatel požadovat celou řadu rozličných činností, a zcela logicky tak pro něj bude v různých případech podstatné prokázání jiných kvalit. Tak tomu bylo také u žalobkyní předkládaných veřejných zakázek. Z předmětných zadávacích dokumentací totiž podle soudu vyplývá, že se nejednalo o veřejné zakázky, jejichž předmětem by byla údržba stromů. Jejich předmětem tak nebyly činnosti, pro které zadavatel požadoval přítomnost „kvalifikovaného arboristy“. Stejně tomu bylo také v případě třetí žalobkyní namítané veřejné zakázky „Poskytování služeb údržby zeleně pro Město Mnichovo Hradiště III“ (ta již součástí správního spisu je). Jejím předmětem byla sice péče o dřeviny, jednalo se však pouze o řezy, průklest a tvarování keřů, nikoliv řezy a kácení stromů. Ani v jedné ze tří výše uvedených veřejných zakázek tedy příslušný zadavatel po dodavateli údržbu, kácení či vazby vzrostlých stromů vůbec nepožadoval, a pro nyní řešenou věc jsou proto zcela irelevantní.
36. Z článku 3 zadávací dokumentace k nadlimitní veřejné zakázce „Údržba dřevin na území městského obvodu Poruba 2023/2025“ (č. l. 111-120 soudního spisu) soud zjistil, že předmětem veřejné zakázky byla údržba dřevin spočívající v kácení a ořezech stromů a keřů. U stromů se jednalo o kácení, řešení havarijního stavu dřevin a kácení z bezpečnostních a zdravotních důvodů. Vše mělo být prováděno v souladu s arboristickými standardy. Z článku 9 odst. 3 soud zjistil, že technickou kvalifikaci musel dodavatel prokázat jednak předložením seznamu významných služeb poskytnutých za poslední 3 roky, a to minimálně 3 zakázkami obdobného charakteru v minimální výši 5 mil. Kč bez DPH/každá, přičemž obdobným charakterem zakázky jsou práce při údržbě dřevin v intravilánu města (obce) a zároveň musely být součástí těchto referenčních služeb i arboristické práce při údržbě dřevin prováděné stromolezeckou technikou v minimálním objemu 3 mil. Kč bez DPH. Dodavatel dále musel předložit seznam techniků, přičemž musel disponovat jedním vedoucím realizace zakázky, který byl povinen prokázat středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání arboristického směru a minimálně 7letou praxi. Dále musel seznam obsahovat nejméně 3 arboristy, kteří museli prokázat minimálně středoškolské vzdělání, doložit zdravotní způsobilost k provádění prací ve výškách a nad volnou hloubkou a k práci s jednomužnou řetězovou pilou. Museli být držitelem průkazu odborné způsobilosti pro práce ve výškách a nad volnou hloubkou ve smyslu nařízení vlády č. 362/2005 Sb., osvědčení o absolvování školení způsobilosti k práci s jednomužnou řetězovou pilou a osvědčení o způsobilosti k ovládání manipulační plošiny a pro práce stromolezeckou technikou.
37. Předmětem veřejné zakázky „Údržba dřevin na území městského obvodu Poruba 2023/2025“, jako jediné z žalobkyní namítaných zakázek, tedy skutečně byly činnosti, u kterých v řešené věci zadavatel požadoval, aby byly prováděny kvalifikovaným arboristou. Jak však vyplývá z provedeného dokazování, příslušný zadavatel zvolil odlišné a velmi podrobné vymezení technické kvalifikace. Žalobkyní namítaná veřejná zakázka tak podle soudu neprokazuje nadbytečnost arboristického certifikátu, ale naopak ukazuje potřebu v praxi doložit reálné schopnosti arboristy. Ani v tomto kontextu pak soud nepovažoval požadavek na předložení arboristického certifikátu za nějak zvlášť nepřiměřený či vybočující. Pouhá subjektivní nelibost žalobkyně zkrátka nepřiměřenost zadavatelem zvolených požadavků způsobit nemůže.

IV./B) Kontrola splnění podmínek uvedených v závazném návrhu smlouvy

38. Podle § 6 odst. 4 ZZVZ je zadavatel při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že

to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit.

39. Podle § 28 odst. 1 písm. p) ZZVZ se pro účely tohoto zákona rozumí sociálně odpovědným zadáváním postup podle tohoto zákona, při kterém má zadavatel povinnost zohlednit například pracovní příležitosti, sociální začlenění, důstojné pracovní podmínky a další sociálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou.
40. Jak již bylo uvedeno, zadavatel je ve smyslu § 37 odst. 1 ZZVZ oprávněn požadovat čtyři typy podmínek účasti, přičemž obchodní nebo jiné smluvní podmínky spadají pod písm. c) zmíněného ustanovení. Volba jednotlivých typů i konkrétní nastavení zadávacích podmínek je pak na zadavateli, který by měl zadávací podmínky vymezit tím způsobem, aby byl co nejefektivněji naplněn zadavatelem požadovaný cíl veřejné zakázky v souladu se základními zásadami dle § 6 ZZVZ, zejména zásadou transparentnosti, rovnosti a zákazu bezdůvodné diskriminace. Je to totiž zadavatel, kdo má nejlepší povědomí o tom, co a za jakých podmínek potřebuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 9 Afs 21/2013-39, nebo ze dne 13. 2. 2023, č. j. 6 As 338/2021-52). Jelikož zákon ponechává stanovení dílčích smluvních podmínek budoucího smluvního vztahu na zadavateli, je omezený také rozsah jejich přezkumu. Úkolem žalovaného tak není hodnotit vhodnost, potřebnost či důvodnost stanovené soukromoprávní podmínky, ani posuzovat u každého potenciálního dodavatele možnosti splnění každé z takto vymezených smluvních podmínek. Je totiž oprávněn zkoumat pouze to, zda obchodní či smluvní podmínky nejsou v přímém rozporu se zákonem nebo zjevně excesivní (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 8. 11. 2023, č. j. 30 Af 43/2022-78). Je přitom nerozhodné, zda se zadavatel rozhodne smluvní podmínky vyjádřit ve formě závazného návrhu smlouvy, který bude součástí zadávacích podmínek, nebo jednotlivé obchodní a smluvní podmínky vyjmenuje v zadávací dokumentaci.
41. Náhled žalobkyně na problematiku stanovení smluvních podmínek je tak zcela mylný. Z ničeho totiž nevyplývá, že by zadavatel prostřednictvím smluvních podmínek mohl požadovat dodržování pouze těch práv a povinností, které výslovně stanoví zákon. Smluvní podmínky jsou využívány zpravidla právě k tomu, aby si jejich prostřednictvím strany specifikovaly a konkretizovaly vzájemná práva a povinnosti nad rámec zákonných ustanovení. I v případě, že neexistuje právní předpis, který by vymezoval konkrétní časovou lhůtu dostupnosti sociálních zařízení pro zahradnické a lesnické práce, tak může zadavatel takové ustanovení učinit součástí smluvních podmínek. To v projednávané věci učinil v čl. 6 odst. 6.14 smlouvy o dílo, kterým stanovil vybranému zhotoviteli povinnost zajistit svým zaměstnancům sociální zařízení a šatny v dojezdové vzdálenosti max 10 minut od místa plnění.
42. Žalovaný, potažmo nyní soud, pak posuzoval pouze to, zda taková podmínka nebyla v rozporu se základními zásadami zadávání veřejných zakázek, zda nebyla v přímém rozporu se zákonem, nebo zda nebyla zjevně excesivní.
43. Podle soudu podmínka odpovídá ZZVZ i pracovněprávním předpisům. Smyslem a účelem stanovené podmínky bylo zajistit adekvátní pracovní podmínky pro zaměstnance vybraného dodavatele. Umístění šaten a sociálních zařízení v krátké dojezdové vzdálenosti chtěl zadavatel nejen zvýšit komfort zaměstnanců a jejich efektivitu, ale také zajistit, aby své potřeby zaměstnanci nevykonávali na nežádoucích místech, jako jsou veřejná prostranství. Soudu přitom není zřejmé, jakým způsobem by měl být tento postup zadavatele v rozporu

se smyslem a účelem norem upravujících podmínky na pracovišti, pokud cílem stanovené podmínky je právě zajištění důstojných pracovních podmínek zaměstnanců dodavatele.

44. Uvedená podmínka odpovídá také charakteru zakázky a nejde o zjevný excés, na který by musel žalovaný či soud reagovat zrušením zadávacího řízení. Excesivnost stanovené podmínky nelze posuzovat podle toho, zda se s ní žalobkyně již setkala, či nikoliv. Musí se ve vztahu ke konkrétnímu plnění požadovanému v rámci veřejné zakázky jednat o skutečně objektivně nepřiměřené požadavky. Předmětem v této věci řešené veřejné zakázky je provádění zahradnických prací, jejichž trvání bude nepochybně v řádu několika hodin denně. Je tak zcela na místě uvažovat také nad nutností využití sociálních zařízení a potřebou odložit si své osobní věci. Zaměstnanci vybraného dodavatele budou vykonávat práci nejen v centru obce, ale také na jejím okraji a ve volných prostranstvích. Lze tak očekávat, že sociální zařízení a šatny nebudou ve všech případech snadno dostupné. Omezit jejich dostupnost na dojezdovou vzdálenost 10 minut pak soud nepovažuje za nijak excesivní či v rozporu se zásadou sociálně odpovědného zadávání a snahy o zajištění důstojných pracovních podmínek. Vzdálenost 10 minut pro potenciálního dodavatele zároveň není ani nepřiměřeně svazující, jelikož okruh 10 minut od místa plnění je stále dostatečně široký na to, aby byl dodavatel schopen nějakým jím zvoleným způsobem zařídit přístup k toaletám a šatnám pro své zaměstnance. Skutečně tak tuto podmínku nelze považovat za něco, co by žalobkyni znemožňovalo zakázku reálně splnit. Nepřiměřenost pak nezpůsobuje ani žalobkyní namítaná vzdálenost mezi jednotlivými plochami, na nichž mají být služby poskytovány. Cílem zadavatele nebylo vymezit podmínku takovým způsobem, aby potenciální dodavatel mohl vystačit pouze s jedním sociálním zařízením a šatnou, ale zajistit zaměstnancům dodavatele důstojné pracovní podmínky v zásadě bez ohledu na to, v jaké části obstarávaných ploch se budou v době výkonu práce nacházet.
45. Podání nabídky a zapojení do veřejné zakázky je především podnikatelským rozhodnutím dodavatele. Ten si před svou účastí musí zvážit, zda se mu vyplatí zakázku plnit, zda je to pro něj ekonomicky výhodné, i zda je schopen splnit všechny zadavatelem požadované podmínky, případně zda je připraven nést riziko případné sankce za jejich nesplnění. Sporná podmínka i následky jejího nedodržení byly součástí závazného návrhu smlouvy o dílo, všichni dodavatelé si tak mohli dopředu vyhodnotit, zda jim smluvní ujednání vyhovují, či nikoliv. Je také třeba připomenout, že všichni dodavatelé měli možnost tuto spornou povinnost promítnout do nabídkové ceny. Podle soudu se navíc v tomto případě jednalo skutečně spíše o podmínku dílčí, která neměla na účast dodavatelů významný vliv.
46. Je logické, že jsou-li smluvní podmínky stanoveny jednostranně zadavatelem, ne každý uchazeč bude s těmito podmínkami souhlasit. To však neznamená, že jsou obchodní či smluvní podmínky bez dalšího skrytě diskriminační jen z toho důvodu, že pro některé účastníky nejsou z různých důvodů přijatelné. Aby se jednalo o skrytou diskriminaci, musela by být smluvní podmínka zjevně nepřiměřená a musela by vybočovat z oprávněných potřeb dané zakázky, čímž by objektivně vyloučila účast určité skupiny možných účastníků v zadávacím řízení. Tak tomu však v nyní projednávané věci nebylo.
47. Soud uzavírá, že smluvní podmínka v čl. 6.14 smlouvy o dílo neodporuje žádné ze základních zásad ZZVZ, ani nejde o zjevný excés. Zadavatel tak mohl spornou podmínku do smluvních podmínek zařadit, pokud dospěl k závěru, že je pro případný smluvní vztah potřebná.

V. Závěr a náklady řízení

48. Soud tedy shledal námitky žalobkyně neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“)
49. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.
50. Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost neuložil, a proto právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. dubna. 2025

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu